

verciologie

ZPRAVODAJ VEXILOLOGICKÉHO KLUBU PŘI OKD PRAHA 3
obsahující odborná pojednání a informace o vlajkách

57

Ing. Jiří Tenora

STÁTNÍ VLAJKA NĚMECKÉ DEMOKRATICKÉ REPUBLIKY

Porážkou hitlerovské říše v r. 1945 zmizely i všechny její symboly, státní i jiné, tedy i všechny vlajky, prapory a standarty z let 1933-1945. Zákonem č.1 Spojenecké kontrolní rady /1/ byly zrušeny zákony z této doby, mimo jiné i výslovně pod písmenem "d/ zákon o ochraně národních symbolů z 15. května 1933, RGBl. I/285" a pod písmenem "j/ zákon o říšské vlajce z 15. září 1935, RGBl. I/1145". Smyslem zákona č.1 bylo pochopitelně pouze zrušení nacistických zákonů, nikoliv už jejich náhrada; zanikly vlajky s hákovým křížem a jinými nacistickými symboly, nebyly však nahrazeny jinými. Suverenitu nad jednotlivými okupačními pásmeny vyjadřovaly výsostné symboly okupačních mocnosti. Rokrokoví němečtí politikové měli pak v prvních poválečných letech důležitější starosti, než vymyslet nové vlajky. Museli především odstranovat sutiny v rozbombardovaných městech i sutiny v hlavních obyvatelstva a vytvářet předpoklady pro zrod nového Německa.

B a r v y N D R

Koncem roku 1947 vzniklo z iniciativy Jednotné socialistické strany Německa /SED/ hnutí Německého lidového kongresu proti hrozícímu rozdělení Německa, za spravedlivý mír a za vytvoření demokratického a mírumilovného německého státu.

II. lidový kongres /Volkskongress/, jenž zasedal ve dnech 17. a 18. března 1948, mimo jiné zvolil za řídící orgán hnutí Německou lidovou radu /Deutscher Volksrat/, která byla pověřena vypracováním ústavy pro jednotné Německo. Vstup do budovy byl vyzdoben tradiční německou trikolórou, černočervenožlutou stuhou, spíše však v upomínce na revoluční březnové dny roku 1848 než jako náznak budoucí vlajky.

Druhé zasedání Německé lidové rady se konalo v Berlíně dne 18. května 1948. Ani tento den nebyl vybrán náhodou - připomíval stejné výročí dne, kdy se ve Frankfurtu nad Mohanem sešlo ve Svato-pavelském chrámu národní shromáždění, aby vypracovalo ústavu pro celé Německo.

Předseda ústavního výboru Německé lidové rady Otto Grotewohl /2/ na závěr svého referátu nadhodil též otázku symbolu budoucího Německa. Zdůraznil přitom, že zvolený symbol musí spo-

jovat všechny Němce bez rozdílu třídy, náboženství či stranické příslušnosti jak na západě, tak i na východě. Uvedl, že tímto symbolem nemohou být ani barvy černá, bílá a červená /3/, ani rudý prapor dělnické třídy. Znamenalo by to chybnej hodnotit situaci. Je pouze jeden symbol, jenž je spojen s myšlenkou německé jednoty, prohlásil, a tím jsou barvy černá, červená a zlatá /4/.

Nato předložil tehdejší předseda braniborského zemského sněmu Friedrich Ebert /5/ jménem skupiny poslanců /6/ návrh tohoto znění:

"Nechť se Německá lidová rada usmese pověřit ústavní výbor pojmotu do návrhu ústavy ustanovení o tom, že barvami Německé demokratické republiky jsou černá, červená a zlatá" /7/.

V odůvodnění poslanec Ebert uvedl, že "v německých dějinách neexistuje bytostnější znamení německé jednoty, než jsou staré říšské barvy černá, červená a zlatá. Kolem této zástavy se ve všech časech shromažďovali bojovníci za německou jednotu, za štastnou budoucnost země a lidu. Pokrývala těla těch, kdo položili své životy v boji proti feudální despotické pruské monarchii a za jednotu a svobodu Německa. Rozvinutí praporu německé jednoty nad celou vlastí splní revoluční odkaz bojovníků z roku 1848".

Ebertův projev byl odměněn silným potleskem. Předseda shromáždění Otto Nuschke /8/ dal o návrhu hlasovat. Byl přijat nadšeně a jednomyslně. V tom okamžiku vstoupila do sálu šestičlenná delegace Svobodné německé mládeže /FDJ/ a předala předsednictvu dvě černočervenozlaté vlajky. Podle dobových fotografií se dá usuzovat na přibližné rozměry 1 x 1,5 m.

18. květen 1948 má tudiž velký vexilologický význam: Po dlouhé době to bylo první oficiální použití této vlajky na půdě Německa. O jiném emblému nebyla na květnovém zasedání zmínka, neboť barvy byly jediným symbolem, který mohl sjednotit nejširší vrstvy obyvatelstva v celém Německu.

V západních okupačních pásmach bylo hnutí Lidového kongresu zakázáno. Tak dala americká vojenská vláda zatkout 260 německých bojovníků za svobodu, poněvadž vztyčili 18. března 1948 symbol jednoty Německa - černočervenozlatý prapor. Je ironií osudu, že právě tuto vlajku pak oficiálně zavedl západoněmecký stát dříve než NDR. Černočervenožluté vlajky se užívaly při různých slavnostních příležitostech ještě dříve, než byly ústavně prohlášeny barvami NDR. Tak koncem srpna 1949 u příležitosti 200. výročí Goethova narození a prvního udělení státních cen /na medaili je portrét velkého básníka/ bylo Národní divadlo ve Výmaru vyzdobeno černočervenožlutými a biločervenými /durynskými/ vlajkami. Nápis "Sláva a čest laureátů národních cen" byl umístěn na široké vodorovné stuze v barvách NDR.

První ústava NDR /9/ se nezmiňuje ze snora uvedeného důvodu ani o státní vlajce, ani o státním znaku. V článku 2, odst. 1 se v souladu s Ebertovým návrhem stručně praví, že "barvami Německé demokratické republiky jsou černá, červená a zlatá". Tak 7. října 1949 při historickém zasedání Prozatímní lidové sněmovny nebylo průčeli zasedací síně vyzdobeno, jak ukazují dokumentární fotografie, ani vlajkami, ani znakem, nýbrž pouze lemováno po stranách a u stropu širokou černočervenožlutou stuhou, přičemž černý pruh byl zevně.

Barvami, o kterých se zmiňuje ústava, se mlčky rozuměla

vlajka o třech pruzích a tradičního formátu 3:5.

Státní vlajka NDR

Teprve zákonem z 26. září 1955 byla s platností od 27. října 1955 zavedena státní vlajka a stanoveny podrobnosti jejího provedení /10/. Dnes se zdá podivné, že se na zavedení státní vlajky čekalo tak neobyčejně dlouho. Vedla k tomu okolnost, která byla vysvětlena už ve statu o státním znaku /11/. Úplné státní suverenity nabyla NDR až státním smlouvou z 20. září 1955, jež stanovila vztahy mezi NDR a SSSR, když bylo jasné, že uzavření mirové smlouvy s jednotným Německem nebude možné.

Paragraf 2 zákona o státní vlajce zněl:

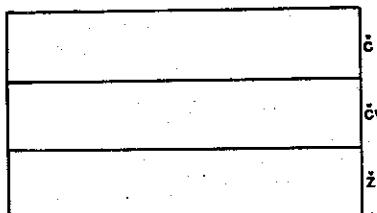
/1/ Státní vlajka NDR se skládá z černé, červené a zlaté barvy.

/2/ Barvy černá, červená a zlatá jsou ve státní vlajce uspořádány do tří stejně širokých pruhů.

/3/ Státní vlajka se vyvěšuje tak, že černý pruh je nahoru, červený uprostřed a zlatý dole.

/4/ Šířka státní vlajky se má k její délce jako 3:5."

Paragraf 4 výslovně uváděl, že pro tvar, uspořádání a barvy je závazné vyobrazení v příloze zákona. Zlatá byla znázorněna žlutou barvou /12/.

Mezinárodní situace si v roce 1959 vyžádala změnu státní vlajky NDR, která do té doby byla totičná s vlajkou NSR. První zmínku o návrhu nové vlajky přinesl deník "Berliner Zeitung" 23. září 1959. Ve zprávě ze zasedání vlády se psalo, že státní vlajka NDR má nadále nést po obou stranách znak republiky a že vláda po vyslechnutí zdůvodnění podaného státním sekretářem Herbertem Grünsteinem doporučila návrh zákona o změně státní vlajky Lidové sněmovně k projednání. V komunike se zdůrazňovalo, že státní vlajka má - odlišně od barev Západního Německa, jež byly postupující remilitarizaci zneužity a zneváženy - hlásat mirový a demokratický vývoj v NDR. I zde se komunike odvolávalo na revoluční a demokratické tradice z roku 1848, nikoliv však na Výmarskou republiku. Den nato vyšlo v deníku "Neues Deutschland" patrně první černobilé vyobrazení novrhované vlajky /fotografie formátu 108 x 184 mm/, čímž byla veřejnost informována i grafickou formou.

Dne 1. října 1959 podal pak na zasedání Lidové sněmovny tehdejší ministr vnitra Karl Maron zdůvodnění zavedení nové státní vlajky /13/. Je pochopitelně poplatno době, kdy se oba německé státy navzájem neuznávaly.

"Doplňení státní vlajky /státním znakem - J.T./ je nutné, aby se NDR jako jediný pravoplatný německý stát odlišoval i vlajkou od západních pásem tvořících separátní stát."

Poukázal zejména na zneužití černočervenozlaté vlajky západními krány, které se daly na cestu remilitarizace. Představoval, že vojáci patřící do dvou proti sobě stojících paktů přisa-

haji na tutéž vlajku, tu hrála jistě nemalou úlohu.

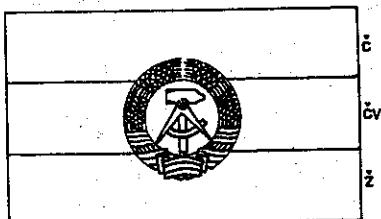
"Nestačí, odlišují-li se oba německé státy od sebe hymnou. Nadále má vlajka NDR nést kladivo, kružítko a věnec z klasů, tj. symboly naší mírové výstavby, a ukazovat tak německému lidu a celému světu, že pod touto vlajkou nastupuje nové Německo, jež muž patří budoucnost a odkud vychází mír."

Návrh zákona byl bez rozpravy schválen jednomyslně. Tento zákon z 1. října 1959 /14/ pozměňující zákon o státním znaku a státní vlajce NDR, byl načasován k oslavám 10. výročí vzniku NDR, neboť jeho účinnost byla stanovena na 6. říjen 1959. Nová státní vlajka byla však vztýčována bned 1. října, jak ukazuje např. fotografie uveřejněná v deníku "Neues Deutschland" následující den spolu s textem zákona.

Paragraf 2 původního zákona dostal toto nové změní:

"Státní vlajka Německé demokratické republiky pozůstává z barev černé, červené a zlaté a nese na obou stranách uprostřed státní znak Německé demokratické republiky. Šířka k délce je v poměru 3:5. Průměr znaku k délce vlajky je v poměru 1:3."

I tento zákon výslově zdůrazňuje závaznost vzoru uveřejněného v příloze zákona.

Pro úplnost je třeba dodat, že znak na rubu vlajky není zrcadlově obrácen, jak to u symbolů na vlajkách obvykle bývá /např. půlměsíce se špicemi ve vlající části, srbovní figury hledící k žerdové části apod./, nýbrž je v normální poloze. Špička kladiva směřuje tedy na rubu vlajky k žerdi.

Není bez zajímavosti konstatovat, že látkové vlajky NDR vyráběné a vyvěšované na vlajkové výstavbě vidět podklad tvořený vlajkou, na tomto místě je to černý pruh. Vlajka se však vyrábí tak, že se na sešité tři pruhy přisívá kruhový emblém, kde je horní mezera mezi klasy červená. Vyrábí /tiskne/ se pouze jeden emblém, který se přisívá na vlajky i na prapory visící na příčném břevnu. Ačkoliv se zákon o takové variantě nezmiňuje, je ji na domech i stožárech často vidět. Na tétočte proparech je znak otočen o 90 stupňů a horní mezera mezi klasy leží na červeném pruhu. Zde by černá barva působila jistě rušivěji než červená na černé v případě vlajky. Mimoto se kruhový emblém přisívá i na praporce /viz dále/, kde je celý znak umístěn na červeném pruhu. Tištěné vlajky /látkové malého formátu, papírové na mávání/ jsou pochopitelně zhodovány přesně podle zákonních ustanovení.

Na doporučení Rady bezpečnosti z 22. června 1973 byla NDR dne 18. září téhož roku přijata do Organizace spojených národů. Od té doby vlaje před sídlem OSN v New Yorku i vlajka NDR.

M e z i n á r o d n í o h l a s s t á t n í v l a j k y N D R

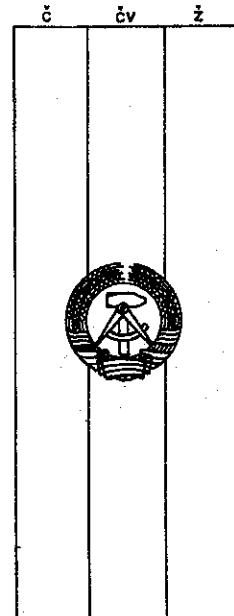
Novou státní vlajku NDR, platnou od konce roku 1959, v NSR

celá léta bojkotovali. Hanlivě ji nazývali "rozkolnickou", "rozbiječkou" vlajkou /Spalterflagge/, poněvadž prý symbolicky rozbíjela představu jednotného Německa. Není ovšem účelem tohoto článku zabývat se polemicky tímto tématem. Je však přece jen třeba zdůraznit, že to neodpovídá historické pravdě. Stačí si jen připomenout tři stěžejní data německých noválečných dějin, která ukazují, odkud vycházela iniciativa při rozdělování Německa: Ménová reforma v západních pásmech Německa a v západních sektorech Berlína v roce 1948, vyhlášení NSR v září 1949 /měsíc před zrodem NDR/ a konečně začlenění bundeswehru do Severoatlantického paktu v době, kdy ještě neexistovala ani Varšavská smlouva, ani armáda NDR. Kromě toho není vexilologicky nezajímavé vědět, že rozkolnickou vlajku /tedy odlišnou od státní vlajky, která byla až do roku 1959 v obou německých státech shodná/ zavedlo, i když na jiné úrovni, právě Západní Německo ve formě služební vlajky už v roce 1950. Na ni je totiž položen znak NSR /na zlatém štítu černá orlice s červenou zbrojí/, tedy znak, se kterým se NDR nikdy neztotožňovala.

Desetileté období bojkotu státní vlajky NDR Západním Němcem je velice pozoruhodné, neboť názorně ukazuje, jak má státní vlajka v dnešní době ve vědomí lidu i politiků nesrovnatelně větší váhu než státní znak. Rozdílné znaky v obou německých státech nikdy příliš nevadily a státní znak NDR nebyl nikdy nazýván rozkolnickým. Rozdíl mezi znakem a vlajkou je především psychologického rázu. Znak má příliš oficiální charakter. Sotva působí na město, je-li na plachovém štítu u vchodu do ministerstva či na úředním razitku na listině. Vlajka je však pohyblivá, přímo "žije", takže působí silně emocionálně: Obyvatelé sami ji vyvěšují, bývá nesená v průvodech, za čest vlajky zápolí sportovci, pro prapor obětuji vojáci i život. A tak nikoliv státní znak, nýbrž teprve nová státní vlajka NDR dala v Západním Německu do pohybu obrovskou protestní mašinérii na politické, diplomatické i sdělovací úrovni. Teprve usnesením z 22. července 1969 se západoněmecká vláda odhodlala ukončit bojkot.

Praporce

Jistou zvláštností v NDR jsou praporce, německy Knatterfahnen, i když by správněji měl jejich název znít Knatterflaggen, neboť jde o vlajky na laně, jež se vztyčují. Jejich charakteristika je dána neobvyklým poměrem sírky k délce, většinou přibližně 3:1 až 2:1. Státní znak NDR nemůže pak pochopitelně zasahovat do sousedních pruhů a je proto umístěn doprostřed červené pole. Pro svou omezenou délku praporce nezky vlají i za poměrně slabého větru, což vysvětluje jejich oblíbenost. Jestliže však praporce o třech pruzích či jednobarevný praporce

/mezinárodního dělnického hnutí/ má nepopiratelný estetický vzhled i účinek, jiné vlajky bývají formátem praporce značně znetvořeny - z vlajek socialistických států zejména československá, kubánská, mongolská a rumunská. Od jisté doby se jejich výroba proto značně omezila a dodávají se pouze výjimečně pro kompletační náhradu dosavadních souborů praporů.

Praporce lze vidět na stožárech před veřejnými budovami, výstavišti, parky, někdy i na stožárech na střeše veřejných budov. Praporec není nikdy zavěšen na šikmě žerdi. Je vztýčován na laně, nebo připevněn háčky na očka žerdi.

S y m b o l i k a

Symbolika barev NDR byla podána v komentáři k ústavě, kde se praví: "Barvy státní vlajky NDR - černá, červená a zlatá - spočívají na revolučních tradicích roku 1848. Pod těmito barvami bojovaly pokrokové sily lidu za jednotnou a demokratickou republiku a za odstranění feudálně-junkerského panství" /15/. O symbolice státního znaku na státní vlajce jsme už hovořili v dřívější statii /11/.

Náš přední vexilolog ing. Josef Česák uvádí výstižný výklad barev NDR: "Černý pruh symbolizuje minulost německého národa, rudý - dnešní boj za šťastnou budoucnost, zlatý - věk komunismu" /16/.

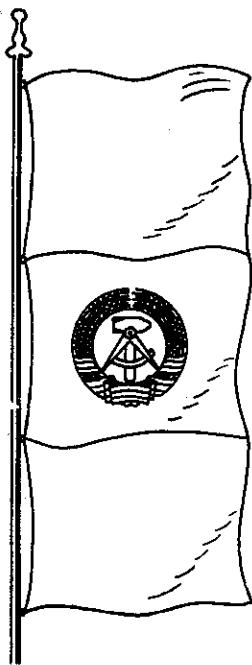
F u n k c e s t á t n í v l a j k y

Vlajka NDR byla v návrhu ústavy z r. 1948 a v ústavě z roku 1949 označena pouze jako "barvy NDR", zákonem z r. 1955 bylo zavedeno úřední označení "státní vlajka NDR". Tato označení však zdaleka nevystihují funkce, jež vlajka zastávala v závislosti na objektivních okolnostech - např. NDR nedisponovala ze začátku žádnou armádou - a na souběžné existenci jiných vlajek s vyhrenou funkcí.

Kromě funkce ve formě klasifikační mřížky zde uvádím i ostatní parametry SVI včetně stručného vysvětlujícího textu, aby si každý zájemce mohl sám zhodnotit potřebnou obrazovou dokumentaci. Všeobecný pomocný znak místa MDT pro NDR je /430.2/.

1. Vlajka o třech pruzích:

- ++ \div /zřejmě 3:5/, I □ "1948.05.18" /předání vlajek v barvách NDR předsednictvu Německé lidové rady/
- ++ \div /zřejmě 3:5/, § "1949.10.07" /1. ústava NDR/
- ++ \div /zřejmě 3:5/, □ "1955.09.20" /státní smlouva mezi NDR a SSSR, jež poskytla NDR plnou suverenitu, a ustanovení sovětské vlády o zrušení okupačních zákonů z let 1945 až 1949, čímž přestala existovat tzv. rozeznávací

vlajka pro obchodní lodstvo/

- +• 3:5, § "1955.09.26+1955.10.27" /zákon o státní vlajce NDR z 26. září 1955 s účinností od 27.10.1955/
- +• 3:5, □ "1956.03.01" /vytvoření Národní lidové armády/
- +• 3:5, § "1957.06.27+1957.09.30" /zavedení služební vlajky Národní lidové armády nařízením z 27. června 1957 s platností od 30. září 1957/

2. Vlajka o třech pruzích se státním znakem:

- +• 3:5, ↑ § "1959.10.01+1959.10.06" /zavedení nové státní vlajky a zvláštní obchodní vlajky zákonem z 1. října 1959 s účinností od 6. října 1959; nová státní vlajka byla poprvé vztyčena 1. října 1959/
- +• 3:5, § "1973.01.03+1973.05.01" /zrušení obchodní vlajky a zavedení služební vlajky pro pomocné lodě Lidového námořnictva nařízením z 3. ledna 1973 s účinností od 1. května 1973; tyto parametry SVI platí dodnes/.

P r a v i d l a v y v ě š o v á n i

Vyvěšování vlajek na služebních budovách a podnicích se řídí vyhláškou z 28. září 1955 /17/. Státní vlajka se vyvěšuje společně s vlajkou /v originále "s praporem"/ mezinárodního dělnického hnutí na služebních budovách ústředních i místních státních orgánů, státních institucí a zařízení, jakož i na budovách národních podniků 1. května /mezinárodní bojový den a svátek pracujících/, 8. května /den osvobození/, 7. října /výročí založení NDR/ a 7. listopadu /výročí VŘSR/. K jiným příležitostem je nutný pokyn ministra vnitra. K uvedeným dnům se vlajky vyvěšují den předem ve 12 hodin a snímají den nato v 7 hodin. V jiných případech vlají vlajky od 7 hodin do setmění.

Toto ustanovení se neberou vždy a všeude doslova. Tak zdůstávají vlajky většinou vyvěšeny i po celou dobu mezi 1. a 8. květnem. Často jsou vidět i jiné kombinace vlajek, např. státní vlajka s vlajkou mládežnické organizace FDJ, odborové organizace FDGB, Svazu německo-sovětského přátelství DSF či jinými.

V uvedené dny vyvěšuje vlajky a prapory i obyvatelstvo, ale zde neexistuje žádná závazná ustanovení. Ke zdobení oken vlajkami bývá obyvatelstvo vyzýváno v denním tisku. Pokud občané vlajku vyvěsí, bývá to státní, rudá nebo obě.

Delikty proti státní vlajce se zabývá § 222 trestního zákoníku /18/ o pohrdání státními a společenskými symboly: "Kdo na veřejnosti zlomyslně zničí, poškodí, odebere, nebo jiným způsobem zneuctí státní vlajku, státní znak nebo jiné státní nebo státně uznáne symboly NDR, symboly společenských organizací nebo symboly jiných států, bude potrestán odnětím svobody až do výše dvou let, nebo odsouzen podmíněně k vazbě, peněžitému trestu nebo veřejné důtkce."

Z á v ě r

Vývoj státní vlajky NDR je odrazem poválečných dějin společnosti na území bývalého sovětského okupačního pásmu a nynější NDR v kontextu postupného vytváření dvou nezávislých států na půdě Německa. Ukazuje jak trpělivost při snaze o zachování jednoty Německa ve smyslu Postupimské dohody, tak i zásadovost při obraně socialistické orientace.

Státní vlajka Německé demokratické republiky je šťastná syntéza symbolů minulosti i současnosti. Zatímco barvy navazují na pokrovové, demokratické tradice z roku 1848, znak hrdé poukazuje na dnešní mocenský stav ve státě. Tím je vlajka i programem pro budoucnost.

Poznámky:

- / 1/ Zákon č. 1 z 20.9.1945, Vedomosti kontrol'nogc soveta v Germanii № 1, 29.10.1945, s. 3.
- / 2/ Otto Grotewohl, 11.3.1894 - 21.9.1964, spolupředseda SED, později první předseda rady ministru NDR.
- / 3/ Barvy černá, bílá a červená jsou známé jako barvy Severoněmeckého spolku /1867-1871/ a později Německého císařství /1871-1919/. Vznikly jako kombinace pruských barev /černá a bílá/ a barev hanseckých městských států /bílá a červená/. Symbolizovaly nejen pruský a německý expanzionismus a jednotu Německa z r. 1871, nýbrž i prohrenou válku 1914-1918, tedy úspěchy i neúspěchy Pruska a Německa. Tyto barvy však dostaly za Velké vlastenecké války nový význam, neboť je přijal za své Národní výbor svobodného Německa /NKFD - Nationalkomitee "Freies Deutschland"/. Pro jejich volbu mluvila hlavně okolnost, že převážná většina důstojníků a vojáků Hitlerovy branné moci odmítala barvy Výmarské republiky, tj. černou, červenou a zlatou, které tehdy víc připomínaly masovou nezaměstnanost a politickou nemohoucnost republiky než demokratické ideály roku 1848. Wilhelm Pieck, předseda KSN a jeden z iniciátorů založení NKFD v Sovětském svazu, odůvodnil volbu barev v článku uveřejněném 22. prosince 1943 v novinách "Freies Deutschland" takto:
"V hnutí 'Svobodného Německa' bojujeme za záchrannu říše a v jejích barvách černé, bílé a červené spatřujeme především výstražné znamení dávané našemu lidu, že německé říši, založené pod těmito barvami, hrozí nebezpečí, že bude Hitlerem zničena." Tyto barvy zdobili frontové letáky a noviny Výboru. Fotografie ze zakládajícího shromáždění Výboru je ukazuje v průčelí sálu. Vlajky v těchto barvách však neexistovaly. Frontoví zplnomocnenci Výboru nosili černobílo-červené /1:2:1/ ramenní pásy s nápisem Freies Deutschland psaným švabachem. Obrázek je převzat z knihy SCHNITTER, H. a kol.: Vom Bauernheer zur Volksarmee - Fortschrittliche Traditionen des deutschen Volkes. Berlin, Militärverlag der DDR 1979, s. 181.
- / 4/ O okolnostech vzniku těchto barev v 19. století zde nepojednávám. Tema je tak rozsáhlé, že se vymyká z rámce tohoto článku. Těmto barvám se od roku 1948 říká v NDR "barvy NDR". Viz též MUCHA, L. - VALÁŠEK, S.: Vlajky a znaky zemí světa. 2. vyd. Praha 1977, s. 32.
- / 5/ Friedrich Ebert, 12.9.1894 - 4.12.1979, syn prvního prezidenta Výmarské republiky, od r. 1948 primátor Berlína, od r. 1950 člen prezidia lidové sněmovny, od r. 1960 člen, později místopředseda Státní rady NDR.
- / 6/ Dalšími členy skupiny byli poslanci dr. Reinhold Lobedanz

/CDU, Křesťanskodemokratická unie/, Arthur Lieutenant
/IDFD, Liberálně demokratická strana Německa/ a Bernhard
Göring /FDGB, Svobodný německý odborový svaz/.

- / 7/ "Deutscher Volksrat", 2, 1948, č. 4-5, s. 44.
- / 8/ Otto Nuschke, 23.2.1883 - 27.12.1957, předseda CDU, tehdy člen předsednictva Německé lidové rady.
- / 9/ Zákon o ústavě NDR ze 7.10.1949, GBl. z téhož dne, s. 6.
- /10/ Gesetz über das Staatswappen und die Staatsflagge der DDR vom 26.9.1955, GBl. I, č. 90, s. 705.
- /11/ TENORA, J.: Státní znak NDR, Vexilologie č. 54, s.1123 an.
- /12/ Zlatou barvu není možno brát do slova. Dostala se do popisu vlajky z heraldiky a podpůrně z poezie s emocionálním nábojem a tudíž s ohromnou vehemencí a úporností. Nejznámější jsou verše Ferdinanda Freiligratha z března 1848:
"Prach je černý / krev je rudá / zlaté plamen plane" nebo revoluční heslo Sboru svobody /Freiheitskorps/: "Nocí a krví k zlatému paprsku svobody." V heraldice a tím spíše ve vexilologii jsou barvy zlata a žlutá totožné a závisí na materiálu, z kterého je znak nebo vlajka zhotovena.
V některých úředních publikacích o německých vlajkách je tato barva vytisknána skutečně zlatá, i když potom výroba takové vlajky není z praktických důvodů možná. Viz např. předválečnou publikaci "Die Flaggen des Deutschen Reiches", Berlin, Reichs- und Staatsverlag GmbH 1926 nebo západoněmeckou knihu Wappen und Flaggen der Bundesrepublik Deutschland und der Bundesländer, Bonn-Köln-Berlin, Carl Heymanns Verlag KG 1956. V NDR nebyla při tisku barevných příloh k zákonu zlatá barva nikdy použita. Myslím, že situaci trájecí heraldiky a vexilologie už přes 130 let šťastně vyřešil A. Rabbow ve svém článku "Schwarz-Rot-Gold oder Schwarz-Rot-Gelb?" /Černočervenozlatá nebo černočervenožlutá/, když napsal, že německé barvy jsou černočervenožlutá, ale n a z y v a j i s e černočervenozlatá /viz Jahrbuch der neuen heraldischen Mitteilungen, Heraldischer Verein "Zum Kleeblatt" č. 6/7, 1968/1969 na s. 30/.
- /13/ "Volkskammer der DDR", 3. volební období, 7. zasedání /30.9. - 1.10.1959/, s. 263 /stenografický záznam/.
- /14/ Gesetz zur Änderung des Gesetzes über das Staatswappen und die Staatsflagge der DDR vom 1.10.1959, GBl. I, č.54,s.691.
- /15/ Verfassung der DDR /Dokumente, Kommentar/. Sestavil dr. Kl. Ohnesorg /člen Státní rady od r. 1963 dodnes/ s kol., Berlin, Staatsverlag der DDR 1969, sv. 1, s. 235.
- /16/ 52 vikendů s Mladou frontou z 22. srpna 1970.
- /17/ Anordnung über die Beflaggung von Dienstgebäuden und Betrieben vom 28.9.1955, GBl. I, č. 90, s. 707 z 27.10.1955.
- /18/ Bekanntmachung der Neufassung des Strafgesetzbuches der DDR vom 19.12.1974, GBl. I, č. 3 z 20.1.1975.

Ing. Jaroslav Martykán

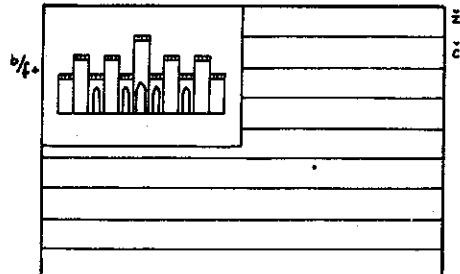
VLAJKY A ZNAKY AUTONOMNÍCH OBLASTÍ ŠPANĚLSKA

Za dva roky po otištění stejnojmenného článku ve Vexilologii č. 51 byl ve Španělsku ukončen proces regionalizace země poskytnutím definitivního autonomního statutu posledním třem oblastem - Baleárským ostrovům, Estremaduře a Kastilií-Leónu; ve všech autonomních oblastech byly ustaveny zákonodárné i výkonné orgány a objevily se i nové výsostné symboly této oblasti. Proto se k této problematice na stránkách našeho zpravodaje znovu vracíme.

ANDALUSIE. Zákonem č. 3/82 z 21.12.1982 stanovila Andaluská rada znak a hymnu Andalusie s tím, že byla potvrzena dosud používaná podoba andaluského znaku z r. 1918. V článku 1 zmíněného zákona se uvádí, že postava Herkula "vyjadřuje věčně mladou silu ducha", zatímco dva lvi představují "silu živočišných instinktů". Pro zpřesnění lze pouze uvést, že opis DOMINATOR HERCULES FUNDATOR je umístěn, stejně jako moto dole, na andaluské vlajce usporádané do obložku a že úřední podoba vlajky nese uprostřed zelenobílozelené trikolóry andaluský znak /1/.

ARAGONIE. Kortesy Autonomního společenství Aragonie přijaly dne 16.4.1984 zákon o používání regionální vlajky a znaku. Pokud jde o vlajku, zákon upresnuje poměr šířky k délce /1:3/ a stanoví stejnou síři všech devíti pruhů. Poněkud upravuje i popis aragonského znaku, který jsem uveřejnil ve Vexilologii č. 30, s.485. Strom v prvním poli čtvrceného štítu je uváděn jako dub a dosavadní pažit byl nahrazen odhaleným kořáním se sedmi kořeny, vše v přirozených barvách. Tlapatý kříž na druhém modrému poli má stříbrnou barvu a také barva třetího pole je nyní označována jako stříbrná. Zákon ve svém článku 5, odst. 1, však jednoznačně stanoví, že znak se vždy používá ve středu regionální vlajky Aragonie /2/. O dvojí podobě aragonské vlajky /viz Vexilogie č. 51, s. 1074/ již tedy nelze hovorit.

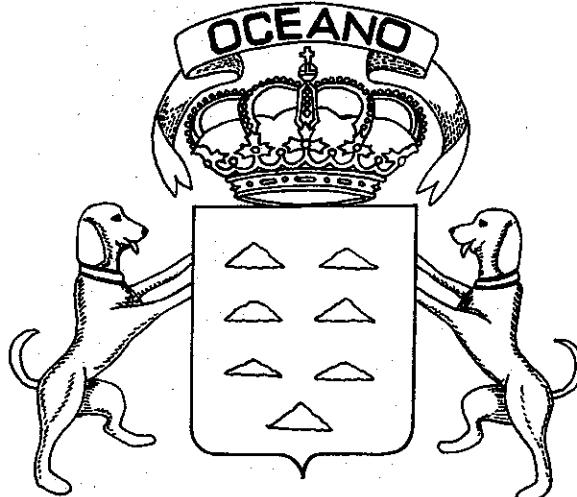
BALEÁRSKÉ OSTROVY. Ústavním zákonem č. 2/1983 z 25.2.1983 byl přiznán tomuto území definitivní autonomní statut, který upravuje jeho název na "Autonomní společenství Baleárských ostrovů". Článek 4 stanoví, že "vlajkou Společenství, zahrnující historické legitimní symboly, jsou čtyři červené vodorovné pruhy na žlutém základě s fialovým /morado/ kantonem v levé horní části, uprostřed kterého je bílý hrad s pěti věžemi". /3/

ESTREMADURA. Jako předposlední získala autonomní statut tato západospaňská oblast; stalo se tak ústavním zákonem č.1/1983 z 25.2.1983, který v prvním odstavci čl. 4 uzákonil dosavadní zelenobílozelenou vlajku za oficiální symbol Estremadury a v druhém odstavci ponechal úpravu znaku a hymny místním zákonodárným orgánům /4/.

KANÁRSKÉ OSTROVY. Při příležitosti vyhlášení definitivního autonomního statutu byly vydány poštovní známky, z nichž jedna přináší i podobu regionálního znaku, jak byl popisován ve Vexilologii č. 51, s.1075.

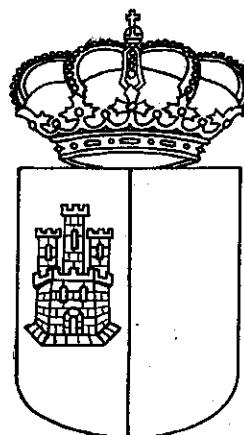
Informaci o známkách přinesl dne 24.10.1984 náš časopis Signál /5/.

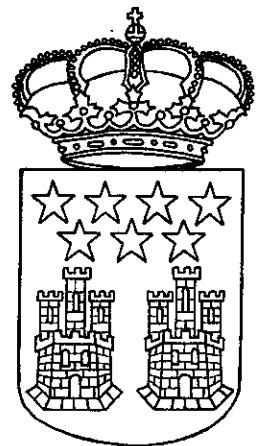

KASTILIE-LEÓN. Dne 25. února 1983 byl schválen ústavní zákon č. 4/1983, kterým byla přiznána autonomie poslední španělské oblasti - Kastilií-Leónu. Vedle regionální vlajky stanovi zákon i podobu znaku oblasti, když v prvním odstavci článku 4 upravuje jeho podobu jako čtvrceného štítu, který v prvním a čtvrtém červená poli nese zlatý hrad se třemi věžemi s modrými okny a černou kresbou. Ve druhém a třetím stříbrném poli se nachází purpurový lev ve skoku s červeným vyplazeným jazykem a zbrojí a zlatou korunou. Druhý odstavec tohoto článku upravuje vlajku Kastilie-Leónu, která je čtvrcená a nese stejné figury jako znak. Výjimkou mezi ústavními zákonami o autonomních statutech je zákon č. 4/1983 v tom, že ve třetím odstavci citovaného článku stanoví i podobu korouhvě /el pendón/, která je karminově červená /carmesí/ s regionálním znakem /6/.

KASTILIE-LA MANCHA. Znak oblasti stanovil zákon č. 1/83 z 30.6.1983 a tvorí jej štípený červeno-stříbrný štít se zlatým hradem v prvním červeném poli; kresba hradu je černá, okna a brána jsou modré. Nad štítem je umístěna královská koruna /7/. Oficiální kresbu znaku otiskl v přiloze dekret Rady společenstev Kastillie a La Mancha z 5.7.1983.

MADRID. Provincie Madrid, která byla dosud zahrnována do oblasti Kastillie-La Mancha, získala ústavním zákonem č. 3/1983 z 25.2.1983 postavení autonomní oblasti s názvem "Madridské společenství". Zákon ponechal stanovení vlajky i znaku orgánům společenství, které tak učinily zákonem č. 2/1983 z 23.12.1983. Podle článku

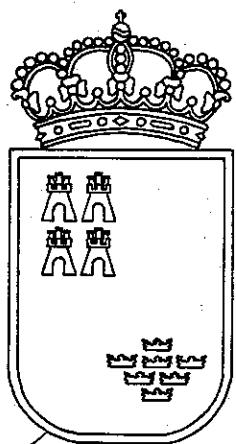

1 je vlajka karmínově červená /roja carmesí/ se sedmi stříbrnými hvězdičkami uprostřed listu /4 + 3/. V článku 2 se stanoví, že znakem Madridského společenství je červený štit se dvěma zlatými hrady s černou kresbou a modernými okny a branami. Nad hrady je sedm /4 + 3/ stříbrných pěticípých hvězd, štit je korunován královskou korunou /8/. Schválenou verzi oblastního znaku Madridu, jehož autorem, stejně jako autorem návrhu vlajky, je Santiago Amón, uverejnil Boletín Oficial de la Comunidad de Madrid v dekretu z 19.1.1984 /9/.

MURCIA. Na základě ústavního zákona č. 4/1982 o poskytnutí autonomie Murcii upravil zákonodárný sbor svým zákonem č. 4/83 ze 4.5.1983 /10/ podobu a zásady použití oblastní vlajky a vládní rada svým dekretem č. 34/1983 z 8.6.1983 vydala nařízení o grafické podobě a používání znaku Murcijské oblasti /11/. Na červeném poli štítu v pravém horním rohu čtyři zlaté hrady /2 + 2/, v levém dolním rohu sedm zlatých korun uspořádávaných do čtyř vodorovných řad /1 + 3 + 2 + 1/. Královská koruna položená na štítu připomíná bývalé Murcijské království.

Literatura:

- / 1/ Novedades - España, Banderas, 1983, č. 7, s. 1.
- / 2/ Boletín Oficial de Aragón z 18.4.1984.
- / 3/ Boletín Oficial del Estado č. 51 z 1.3.1983.
- / 4/ Boletín Oficial del Estado č. 49 z 26.2.1983.
- / 5/ Signál, 20, 1984, č. 43, s. 30.
- / 6/ Boletín Oficial del Estado č. 52 z 2.3.1983.
- / 7/ Boletín Oficial de la Junta de Comunidades de Castilla-La Mancha z 20.10.1983.

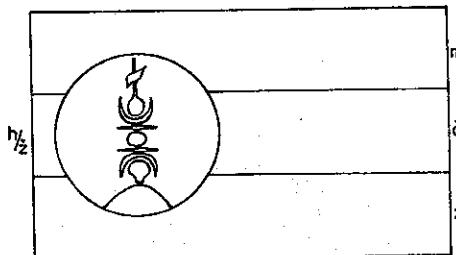
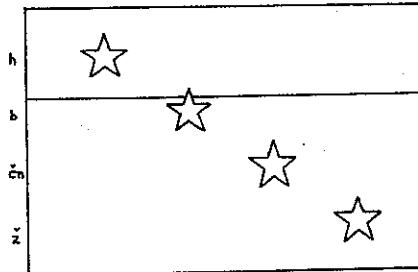
- / 8/ Boletín Oficial de la Comunidad de Madrid č. 165 z 24.12.
1983.
- / 9/ Boletín Oficial de la Comunidad de Madrid z 24.1.1984.
- /10/ Boletín Oficial de la Región de Murcia z 30.6.1983.
- /11/ Boletín Oficial de la Región de Murcia č. 154 z 8.7.1983.

VLAJKY SVOBODY: NOVÁ KALEDONIE

Bouřlivé události z přelomu listopadu a prosince 1984 znovu připomněly aktuálnost vyřešení budoucnosti tohoto ostrova, který má statut francouzského zámořského území. Po dohodě s místními

politickými kruhy uspořádala francouzská správa 18.11.1984 volby do Územního shromáždění, ve kterých rozhodující většinu získali umírnění představitelé hnutí za sepětí s Francií v rámci vnitřní autonomie a jejich předák Dick Ukeiwe se stal předsedou první autonomní vlády ostrova. Umírnění v předchozích rozhovorech s Francií souhlasili s tím, že konečné řešení poskytnutí nezávislosti zemi bylo odsunuto až do r. 1989, kdy mělo být k této otázce uspořádáno referendum.

Takové řešení však odmítají původní melanští obyvatelé Kanakové, tvořící 43% obyvatelstva a již několik let usilující o odchod francouzské koloniální správy. Nejprve v čele stál socialistický Kaledonský svaz /Union Calédonienne/, založený v r. 1952, jehož přívrženci používali od r. 1974 zelenočervené vlaajky se čtyřmi

hvězdami na diagonále. List je v poměru 1:2 rozdělen na horní zelený a dolní červený pruh, hvězdy mají postupně shora dolů světle hnědou, bílou, černou a žlutou barvu a symbolizují čtyři hlavní etnika ostrova - mišeence, Evropany, domorodé Melanésany a Asiaty. Zelená barva představuje ostrov Novou Kaledonii, červená sociální pokrok. V r. 1979 se Kaledonský svaz spojil se čtyřmi dalšími politickými stranami do tzv. Nezávislé fronty /Front Indépendantiste/, která proti přistěhovalecké většině prosazuje vyhlášení nezávislosti; od 24.9.1984 používá nového

názvu Kanacká socialistická fronta národního osvobození /Front de Libération nationale Kanake et socialiste, FLNKS/.

Na XIV. sjezdu Kaledonského svazu ve městě Uvea koncem listopadu 1983 byl přijat projekt národní vlajky budoucího nezávislého státu - tří vodorovných pruhů v barvě modré, červené a zelené se žlutým diskiem v žerdové části. Disk nese hnědou stylizovanou kresbu domovního štítu typické domorodé stavby. Modrá symboluje Tichý oceán, nebe a vesmír, červená jednotu, krev a silu, zelená naději a půdu. Když byl před více než rokem tento projekt schvalován, jistě jen málokdo tušil, jak brzy bude realizován. Ve chvíli, kdy napříti na ostrově po volbách 18.11.84, které Kanakové bojkotovali, vyvrcholilo ve srážkách s bílými usedly, přistoupila Kanacká socialistická fronta národního osvobození ke kroku, při némž totiž navrhovaná vlajka sehrála rozhodující úlohu. Poté, co byla 1. prosince ukončena evakuace bílých žen a dětí ze severu ostrova, vztyčili militantní Kanakové ve vesmici při okraji hlavního města Nouméa výše uvedenou vlajku a Fronta proklamovala nezávislý stát Kanaky /tj. Země lidí/ a ustavila jeho prozatímní vládu.

I když je vnitropolitická situace na ostrově velmi napjatá a jednání s francouzskou vládou dosud probíhají, projekt schválený na kongresu v Uvee se pro tisíce Kanáků stal doslova "vlajkou svobody".

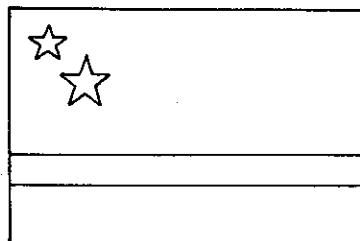
Prameny:

- /1/ 90. Flaggenmitteilung z 5. září 1983.
- /2/ 95. Flaggenmitteilung z 8. února 1984 /vyobrazeno podle Světa v obrazech, 1985, č. 2, s. 5/.
- /3/ The Gulf News z 2.12.1984 /ve slovním popisu vztyčené vlajky chybí zmínka o hnědě stylizované stavbě ve žlutém disku/.

Ing. J. Martýkán

NOVÉ VLAJKY

CURAÇAO

b/m

ž

m

Vlajka Curaçaa byla oficiálně přijata 2. července 1984. V detailech se liší od kresby, kterou jsme otiskli ve Vexilogii č. 51, s. 1083. Tvoří ji tři vodorovné pruhy, ultramarínový, citronově žlutý a ultramarínový, v poměru 5 : 1 : 2. V horním rohu vlajkového listu jsou dvě bílé, nestejně velké pěticípé hvězdy, jejichž jeden cíp směřuje tentokrát kolmo vzhůru. Poměr stran je 2 : 3. Horní modrý pruh představuje oblohu, dolní modrý pruh značí moře a symbolizuje věrnost lidu. Žlutý pruh označuje jasné slunce a štastnou povahu národa. Bílá barva hvězd je sym-

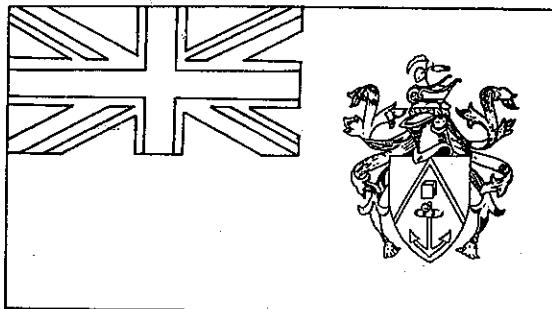
stran je 2 : 3. Horní modrý pruh představuje oblohu, dolní modrý pruh značí moře a symbolizuje věrnost lidu. Žlutý pruh označuje jasné slunce a štastnou povahu národa. Bílá barva hvězd je sym-

bolem míru a štěstí. Vlajku vybrala vládní komise, která začala pracovat 12. května 1981. /Flagmaster č. 46, s. 4./ abr

PITCAIRNSKÉ OSTROVY

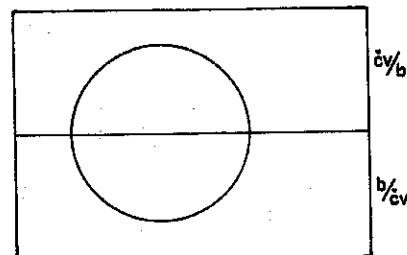
Vlajka tohoto souostroví dosáhla konečného schválení 2. dubna 1984 královského schválení. Je to modrá britská služební vlajka s úplným pitcairnským znakem ve vlající části.

Znak je z roku 1969 a má modrý štit, v něm zespodu vsunutý žlutý, zeleně lemovaný klin, na němž je bíle v přirozených barvách a žlutá kotva z lodi Bounty, symbolizující původ místních obyvatel. Nad štítem je helm, v klenotu zelený trávník se žlutým pitcairnským kolečkem a větívou jambosy, která zde hojně roste. Poměr stran vlajky je 1 : 2. RK

GRÓNSKO

V roce 1979 se Grónsko stalo autonomním krajem Dánska a hned v roce následujícím byla vytvořena zvláštní komise pro přípravu grónské vlajky. Do konkursu na ni došlo 620 návrhů, z nichž 11 bylo vybráno do užší soutěže. Grémium, jehož členy byly významné grónské osobnosti, vybralo dva nejlepší návrhy a z nich zvolilo 15. února 1985 konečnou podobu po bouřlivém hlasování /počet hlasů byl 14 : 11/ grónský parlament. Poněvadž však vítězný návrh neobsahuje všem skandinávským zemím společný kříž, byl ihned kritizován zástupci protestantské církve a stoupenci tzv. skandinávské jednoty. Nová vlajka je obdélník /2 : 3/ složený ze dvou vodorovných pruhů, bílého a červeného. Na styku obou pruhů je - posunuto směrem k žerdi - kruhové pole o průměru rovném 2/3 šířky vlajky, jehož střed je od žerdového okraje vzdálen 1/3 délky vlajky. Horní polovina kruhového pole je červená, dolní bílá, takže kotouč připomíná slunce na horizontu. Slunce symbolizuje národní svátek Grónska, 21. červen, den letního slunovratu, kdy v zemi, jejíž jižní části probíhá severní polární kruh, prakticky slunce nezapadá. Červená s bílou připomínají barvy vlajky Dánska a demonstrují tak úzké spojení

b/cv

b/cv

Grónska s Dánskem, jak uvedl řečník při parlamentní rozpravě.
Vlajka bude poprvé vystyčena 21. června 1985. /Neues Deutschland
z 22. 5. 1984. Politiken z 16. 2. 1985. Mitteldeutsche Neueste
Nachrichten z 18. 2. 1985. Frankfurter Rundschau z 26. 2. 1985./
R. Klimeš, U. Zeiler

NOVÉ STÁTNÍ ZNAKY

BHÚTÁN

V roce 1980 byl schválen nový státní znak /national symbol/ čtvercového formátu. Čtyři geometrické obrazce v jeho rozích představují čtyři zeměpisné oblasti Bhútánu /východní, severní, západní a jižní/, na něž v 1. polovině 17. století rozdělil zemi Ngawang Namgjal. Nahoře uprostřed je jeho slunečník v podobě klenotu, jedno z osmi buddhistických znamení, znak hodnosti šabrunga a současně symbol duchovní ochrany bhútánského lidu. Dva draci ve vnějším mezikru-

ží, připomínající mýtický původ Bhútánu jako "Dráčí země", predstavují duchovní a světskou stránku správy státu. Jejich hlavy směřující vzhůru znamenají pokrok a prosperitu. Oba draci zároveň ochraňují magické kolo zvané khorlo uprostřed znaku, symbolizující majestát a moc krále. Podle bhútánské legendy umožňovalo kdysi toto kolo králi, aby na něm létal, kam si přál. Lotos dole pod kolem je znakem klidu a míru. Stará buddhistická legenda vypráví, že v bájních dobách ne světě převládal mír a každá osoba měla lotos, který jí poskytoval potravu a vše, co si přála. Další legenda připomíná, že bílý lotosový květ, jenž držel v chobotu slon, viděla matka Buddha ve snu před jeho narozením. Také ve chvíli inkarnace byla země pokryta lotosy, jež

se snášely z nebes. /Druk Losel, 2, 1981, č. 4 - Druk Losel, 3,
1981, č. 1, s. 16 - 17./

Dr. M. Kráca

BURKINA FASO

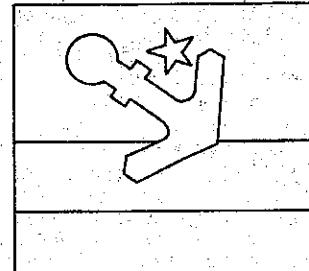
Ve znaku tohoto nově pojmenovaného afrického státu /dřívější Horní Volty/ je černé ozubené kolo s devatenácti zuby. Uvnitř něho je na bílém kruhovém poli červená pěticípá hvězda, pod ní přes sebe krížem položená černá motyka s hnědou násadou a šedočerný samopal s hnědou pažbou, pažbičkou a předpažbím. Pod ozubeným kolem jsou dvě zelené stébla sorga /podle jiných údajů dva stvoly kukuřice/. Na bílé stuze je černě psané státní moto LA PATRIE OU LA MORT NOUS VAINCRONS /Pro vlaste zvítězíme nebo zemřeme/.

RK

VLAJKA STŘEDISKU LODNÍ DOPRAVY NA VRANOVSKÉ PŘEHRADE

Okresní podnik rekreace ve Znojmě - středisko lodní dopravy se sídlem ve Vranově nad Dyjí používá od svého založení v r. 1958 na svých rekreačních lodích plujících na vranovské přehradní nádrži vlastní vlnajku. Ta je téměř čtvercová, má tři vodorovné pruhy, bílý, červený a modrý /2 : 1 : 1/. V bílém a červeném poli je kosmo nakloněná stylizovaná modrá kotva, nad ohbím kotveního háku je vlevo nakloněná červená pěticípá hvězda. Uspořádání barev vlnajky připomínající někdejší československou trikolóru symbolizuje naši republiku, kotva naznačuje zaměření střediska a hvězda socialistický charakter podniku. Za informace děkujeme vedoucímu lodní dopravy R. Weizerovi. lm

NÁŠ VEXILOLOGICKÝ KLUB

V pořadí již 14. plenární schůze Vexilogického klubu se uskutečnila v sobotu 26. ledna 1985 ve spojených klubovnách

Ústředního kulturního domu železničářů na náměstí Míru v Praze 2. Zúčastnili se jí 34 členové klubu, z nichž bylo - nepočítaje členy výboru - 13 mimopražských a 11 pražských. Mimopražští členové byli tedy opět ve většině, což není pro členy klubu z hlavního města zvláště dobrá vizitka, neboť mají místo konání v dosahu městské hromadné dopravy a nemusejí překonávat až několika-setkilometrové vzdálenosti z různých koutů země. Nejvzdálenějším účastníkem schůze byl - při neúčasti slovenských vexilologů, kteřím zřejmě nevyhovovala poměrně časná hodina začátku schůze /letos již v 9 hodin dopoledne/ - dr. Vladimír Baar z Havířova.

V úvodu schůze přivítal předsedu doc. dr. Ludvík Muchu, CSc., přítomné členy klubu, jmenovitě pak prof. Jarmilu Ševčíkovou a ing. Josefa Česáka. Seznámil účastníky výroční schůze s jejím programem a vyjádřil potěšení z přítomnosti hostů, jimž byli Vlasta Rydlová, pracovnice OKD Praha 3, Luboš Ševčík, předseda družebního Aviation Fan Clubu Praha, a Svatopluk Jedlička, režisér čs. armádního filmu.

Jednatel Pavel Pejcha představil přítomným jednotlivé členy výboru s uvedením jejich funkcí a podal plénu zprávu o činnosti klubu v roce 1984. Konstatoval v ní, že uplynulý rok patřil výsledky práce k nejbohatším v historii klubu. Byla vydána čtyři čísla klubovního zpravodaje, z nichž poslední /číslo 56/ bylo distribuováno právě na této schůzi. Dále vyšel devátý Vexilogický dopis, obsahující přehled změn ve světě za rok 1983; po čtyřech letech dostali členové do rukou novelizovaný adresář. P. Pejcha připomněl, že při sestavování tohoto pátého vydání adresáře bylo zjištěno, že celá řada členů našeho klubu neplní fádně své základní povinnosti. K nim totiž nepatří pouze placení členského příspěvku, nýbrž i hlášení změn v osobních údajích, což se netýká jen změn bydliště, ale i povolání, ukončení studia apod. Údaje o zaměstnání či studiu se sice v adresáři neuvádějí, ale mají velkou cenu pro vnitřní evidenci klubu, například připravuje-li výbor nějakou akci a potřebuje pracovníky určitých profesí. Jednatel dále apeloval na ty členy klubu, kteří dosud neuvedli oblast svých zájmů ve vexilologii, aby své opomínutí napravili. Písmeno "N" za jménem člena by se v adresáři vůbec nemělo vyskytovat.

P. Pejcha hovořil také o nové formě činnosti klubu, kterou budou přednášky o vexilologii pro základní a střední školy a učiliště, prozatím obvodu Praha 3. V budoucnu by mohly být prosleny v rámci celé Prahy i dalších měst a obcí. Tyto přednášky, doprovázené diapozitivy, by měly obohatit učivo vlastivědy, zeměpisu, dějepisu a občanské nauky. V současné době je za podpory OKD dokončována příprava diapozitivů, takže od začátku příštího školního roku se již členové výboru /a také další, zejména pražští členové klubu, kteří mají o tuto formu činnosti zájem/ stáhnou lektory vexilologie a budou se snažit seznámit žáky různého věku se základy a zajímavostmi vexilologie a státní heraldiky. Tato nová forma šíření poznatků naší disciplíny na veřejnosti je teprve v počátcích, výbor však klade na její realizaci velký důraz a věří v její značnou perspektivnost.

Cely minulý rok byl také svědkem přípravy vexilogické výstavy našeho klubu, jež byla pro veřejnost přístupná v ÚKDŽ od 14. do 31. ledna 1985. Největší podíl na její uvedení v život a konečné ztvárnění původně jen naznačené myšlenky mají čle-

nové výboru Miloně Purše a dr. Zbyška Svoboda, ocenit je však nutno i úsilí těch členů klubu, kteří pro výstavu zapůjčili ukázky své dokumentační a sběratelské práce, především Jaroslava Klementa a Jiřího Loudy. /O výstavě přineseme ještě podrobnější zprávu v některém z příštích čísel zpravodaje./

Závěr výroční zprávy o činnosti patřil tradičně stavu členské základny. Podle kartoték měl klub k 31. prosinci 1984 celkem 122 členů. Zpravodaj Vexilologické dál odebíralo 15 vládních, vědeckých a kulturních institucí a s 6 partnerškými organizacemi byl vyměňován za jejich tiskové materiály.

Výroční zpráva byla plénem bez připomínek schválena a jednatel poté předložil přítomným plán práce na rok 1985, obsahující ediční, výstavní, organizační a další záměry výboru. V diskusi k plánu vystoupili J. Clement a Bedřich K. Fišera, plán práce byl při hlasování jednomyslně schválen.

V další části jednání výbor, jehož funkční období uplynulo, formálně odstoupil a řízení schůze se ujala se souhlasem pléna J. Albrechtová, která představila plénu kandidáty na členy výboru pro následující funkční období. Všichni kandidáti byli do výboru zvoleni a nový výbor se ujal své funkce.

Jmérem výboru pak docent Mucha ocenil obětavou práci jeho člena Miloně Purše a předal mu čestný diplom Vexilologického klubu za zásluhy o jeho činnost.

Při jednání o návrhu změny stanov klubu, jenž přednesl P. Pejcha spolu s důvodovou zprávou, se do diskuse zapojili J. Clement, ing. J. Martykán, P. Pejcha a ing. J. Česák. Členská schůze pak návrh, aby byl nejvyšše možný počet členů výboru zvýšen na jedenáct, jeho funkční období prodlouženo ze tří na pět let a aby výbor mohl v době mezi volbami koopovat do svých řad členy klubu na volná či uprázdněná místa, jednomyslně přijala.

Účastníci výroční schůze poté zhlédli 16 mm barevnou kopii filmu "Státní symboly ČSSR", který vyrobil Čs. armádní film. V dlouhotrvající diskusi k filmu hovořila řada členů klubu, kteří většinou hodnotili film jako velký přínos k šíření vědomostí o státní vlajce a státním znaku i o zásadách jejich užívání. Vyjádřili však současně obavy, zda film bude moci spatřit podstatnější část naší veřejnosti. Na četné obecné i úzce specializované dotazy přítomní odpovídali S. Jedlička, režisér a scénárista filmu, dr. Z. Svoboda, odborný poradce filmu, a P. Fojtík.

Tradiční přehled nových vlajek a znaků uplynulého roku i pro tuto výroční schůzi připravili ing. Jaroslav Martykán a Pavel Fojtík. Jejich výklad byl jako vždy sledován s velkou pozorností a mnozí členové klubu si kopírovali doprovodná barevná vyobrazení popisovaných vlajek a znaků.

V další části schůze vyložil ing. Aleš Brožek, hlavní redaktor Vexilologie, ediční záměry tvůrců klubovního zpravodaje na rok 1985. Mluvil také o potížích s tiskem a papírem i o tom, že by redakce uvítala více kratších článků od členů klubu o jejich vexilologické činnosti. Také by bylo třeba, aby se členové klubu více zapojili do technické přípravy příštích čísel. Jde především o přepisování textu na čistopis, tj. zhotovení předlohy pro rozmnožování fotocestou, což by mohl zvládnout každý člen, který má doma psací stroj. K této formě spolupráce se hned

přihlásil ing. J. Česák, doufáme však, že i další čtenáři nabídou redakci svou pomoc.

Jednání schůze v uzavřené místnosti bylo zakončeno diskusí. Diskutující, jichž bylo celkem čtrnáct, zaměřili svou pozornost opět na film o státních symbolech, na problematiku klubovní knihovny, domácí i zahraniční vexilogické literatury a shodli se v názoru, že klubovní časopis by měl informace o nových vlajkách a státních znacích přinášet co nejčerstvější, nikoli čekat až na definitivní potvrzení toho kterého symbolu, což se může upřesňovat v dalších číslech Vexilogie. Jiří Jenuš informoval o oslavském setkání genealogů a heraldiků v říjnu 1983, jehož se zúčastnil jako zástupce klubu. Jeho referát vyšel ve sborníku tam přenesených příspěvků.

Účastníci schůze se pak odebrali do 1. mezipatra budovy ÚKDŽ, kde byla instalována vexilogická výставка, seznamující návštěvníky přehledně s obsahem pojmu "vexilogie" a s činností našeho klubu. Výstavou provázel dr. Zbyšek Svoboda. Její přehlídkou byla výroční členská schůze zakončena. Jelikož se do časového průběhu již nevešla obvyklá burza vexilogických zkušeností, přijal výbor nabídku partnerského Klubu sběratelů kuriozit, aby se burza uskutečnila v rámci setkání zájemců klubů ÚKDŽ s volným programem, které je plánováno na měsíc říjen.

Nově zvolený výbor si na své první schůzi, která se uskutečnila 9. února 1985, rozdělil funkce takto:

předseda:	doc. RNDr. Ludvík Mucha, CSc.
1. místopředseda:	PhDr. Zbyšek Svoboda
2. místopředseda:	ing. Jaroslav Martykán
jednatel:	Pavel Pejcha
knihovník:	Pavel Pojtík
redaktor Vexilogie:	ing. Aleš Brožek
programový referent:	Miloň Purš
archivář:	Peter Blažej
člen výboru:	ing. Michael Kroupa, CSc.
	ing. Ladislav Hnát

Dále diskutoval o průběhu výroční členské schůze i výstavy klubu a přijal patřičné závěry.

Pavel Pejcha

VEXILOLOGIE - zpravodaj Vexilogického klubu při Obvodní kulturním domě v Praze 3, Kalininova ulice č. 53, 130 00 Praha 3. Vychází neperiodicky a je určen **p o u z e** členům klubu. Toto číslo připravil ing. Aleš Brožek za spolupráce doc.dr.Ludvíka Muchy, CSc. Výtvarně spolupracoval ing. Michael Kroupa, CSc.
Březen 1985

č. 57

TZ 56 3137-65